



UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr UB 2017/30

Mål och strategier

Uppsala universitetsbibliotek

Fastställt av biblioteksnämnden 2017-04-20

Innehållsförteckning

| | | |
|----------|---|----------|
| 1 | Förutsättningar | 3 |
| 1.1 | Uppsala universitets mål och strategier | 3 |
| 1.2 | Arbetsordningen | 3 |
| 1.3 | Uppsala universitets forskningsstrategier | 4 |
| 1.4 | Bibliotekslagen | 4 |
| 2 | Bibliotekets vision och huvuduppgifter | 4 |
| 2.1 | Vision och övergripande mål | 5 |
| 2.2 | De fyra huvuduppgifterna | 5 |
| 3 | Mål och strategier | 6 |
| 3.1 | Samlingar | 6 |
| 3.2 | Interaktion | 7 |
| 3.3 | Publicering | 7 |
| 3.4 | Platsskapande | 8 |
| 4 | Förutsättningar för att uppnå målen och strategierna | 9 |

1 Förutsättningar

Mål och strategier för Uppsala universitetsbibliotek anger färdriktningen för verksamheten och har utarbetats med utgångspunkt i följande dokument:

1.1 Uppsala universitets mål och strategier

Uppsala universitetsbibliotek ska ge bästa möjliga stöd för att universitetet ska uppnå de målsättningar som formuleras i *Mål och strategier* (UFV 2013/110). Här slås fast att Uppsala universitet ska bedriva världsledande forskning och förstklassig utbildning. I strategierna för forskning betonas exempelvis synliggörande och tillgängliggörande, bland annat genom Open Access-publicering. Universitetet ska också attrahera de bästa krafterna. För att utbildningen ska vara förstklassig framhävs till exempel att studenterna ska tillägna sig generiska och praktiska kunskaper och att studenter rekryteras från hela världen. Universitetsbiblioteket har en viktig roll i de ovanstående strategierna.

Vidare framhävs att universitetet ska uppnå excellens och samhällsnytta. Detta sker bland annat genom kollegialitet, öppenhet, kvalitet och en inspirerande miljö. Kulturarvet betonas dels i samverkansuppgiften, dels som en viktig och underutnyttjad resurs för forskning och utbildning. Stödfunktioner och infrastruktur ska svara mot verksamhetens behov och utvecklas i takt med universitetets högt ställda ambitioner.

I universitetets *Mål och strategier* framhävs att den övergripande uppgiften är ”att vinna och förmedla kunskap till mänsklighetens gagn och för en bättre värld.” Universitetet ska vara en ”lokal, nationell och internationell mötesplats för kunskap, kultur och kritisk dialog” och dess självförståelse bygger på en integrerad forsknings- och utbildningsmiljö, öppenhet mot det omgivande samhället och den sammanhållande kraft som gemensamma värderingar skapar: ”vetenskaplig integritet, kunskapens och bildningens centrala roll i samhället samt betydelsen av en öppen, frimodig och kritisk diskussion.” Ledarskap och medarbetarskap ska präglas av öppenhet, ansvar och förtroende. Lika villkor och ett etiskt förhållningssätt är grundläggande principer.

Målen och strategierna syftar till en bred och unik bildningsmiljö. I denna intar universitetsbiblioteket en central plats.

1.2 Arbetsordningen

I bibliotekets arbetsordning (UFV2016/810) klargörs verksamhetens uppdrag. Universitetsbiblioteket ska ”vara en universitetsgemensam resurs som ansvarar för den vetenskapliga informationsförsörjningen och vara en del av universitetets infrastruktur.” Biblioteket ska samverka med det omgivande samhället, samarbeta med andra aktörer för verksamhetens utveckling, stödja

forskning och utbildning, utveckla kulturarvssamlingarna, tillhandahålla resurser för publicering digitalt och fysiskt samt vara en resurs för Open Access, Open Science och annan vetenskaplig kommunikation. Vidare ska biblioteket tillhandahålla studie- och forskningsmiljöer, verka för digitalt tillgängliggörande, delta i utvecklingsarbete och verka för effektivt utnyttjande av resurser och en god användarmedverkan.

1.3 Uppsala universitets forskningsstrategier

I Uppsala universitets forskningsstrategier 2016-2020 (Dnr 2016/117), framhålls som fyra utgångspunkter kvalitet, infrastruktur, internationalisering och omvärld samt kompetensförsörjning. Vikten av fullvärdiga akademiska miljöer betonas. Universitetsbibliotekets utveckling för informationsförsörjning uppmärksammas och biblioteket beskrivs som en ”universitetsgemensam infrastruktur för forskning och högre utbildning”. ”Vår digitala framtid” är ett av flera teman för de planerade utmaningsdrivna forskningsinsatserna. Samordning och dialog kring infrastrukturella frågor inom universitetet är av yttersta vikt och universitetsbiblioteket är representerat i universitetets råd för infrastruktur.

1.4 Bibliotekslagen

I bibliotekslagen (2013:801) klargörs att universitets- och högskolebibliotek ingår i rikets allmänna biblioteksväsende. I enlighet med 14 § ska universitetsbiblioteket samverka med andra bibliotek.

Lagen stadgar att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. De ska vidare främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

2 Bibliotekets vision och huvuduppgifter

Universitetsbibliotek är nödvändiga infrastrukturella resurser för forskning, utbildning och samhällets kunskapsutveckling. Förmedling och tillgängliggörande är centrala begrepp, liksom integrationen i universitetet som helhet. Strategiarbetet bygger på formuleringar av de huvuduppgifter som ett modernt universitetsbibliotek har.

2.1 Vision och övergripande mål

Universitetsbiblioteket finns i universitetets centrum och är en gemensam, ämnesövergripande, effektiv och användarnära infrastruktur. Biblioteket medverkar aktivt till att universitetet är en av världens främsta forsknings- och utbildningsmiljöer. Tryggt i sin 400-åriga historia försvarar och utvecklar biblioteket sin roll som Sveriges bredaste vetenskapliga bibliotek: öppet, utåtriktat och väl integrerat i universitetet. Förnyelse, innovation och samarbete kännetecknar verksamheten, liksom bejakande av nya och komplexa uppgifter som ankommer på universitetsbiblioteket.

Genom nationella och internationella utbyten ska biblioteket utveckla sin position till forskningens och utbildningens gagn. Biblioteket ska samtidigt vara tydligt i sin identitet och klargöra sin roll som stark inrättning för kunskapsinhämtning, kunskapsspridning, kunskapsutveckling, kunskapsrespekt och kunskapsbevarande.

Universitetsbiblioteket ska vara nationellt ledande som digital biblioteksmiljö. Det digitala biblioteket ska verka i ständigt samspel med det fysiska biblioteket. Unika samlingar ska vårdas och utvecklas och Uppsala universitetsbibliotek ska vara ett internationellt föredöme i att erbjuda studie- och forskarmiljöer, såväl fysiska som digitala.

2.2 De fyra huvuduppgifterna

Utifrån de förutsättningar som ges av universitetets mål och strategier, arbetsordningen, forskningsstrategierna, bibliotekslagen, bibliotekets vision samt de nationella och internationella trenderna inom biblioteksområdet sammanfattar universitetsbiblioteket sin verksamhet i fyra huvudsakliga uppgifter:

- att utveckla, underhålla och bevara informationsresurser, såväl digitala som fysiska samlingar, tillgängliggjorda för dagens och den framtida forskningens och utbildningens behov
- att nära interagera med och understödja forskning och utbildning i syfte att öka kvaliteten
- att genom aktiv publiceringsverksamhet och vetenskaplig kommunikation tillgängliggöra universitetets forskning och universitetsbibliotekets samlingar
- att skapa stimulerande platser för studier, forskning och utveckling av digitala färdigheter, samt att säkra väl anpassade magasin för samlingarna

Samlingar, interaktion, publicering och platsskapande är alltså universitetsbibliotekets främsta verksamhetsområden vilket speglas i mål och strategier för verksamheten.

3 Mål och strategier

För att bidra till att uppnå Uppsala universitets gemensamma mål om världsledande forskning och förstklassig utbildning och att förverkliga universitetsbibliotekets vision har följande mål och strategier fastslagits:

3.1 Samlingar

Utveckla, underhålla och bevara digitala och fysiska informationsresurser samt tillgängliggöra dem för dagens och framtidens behov

Mål: De digitala och fysiska samlingarna ska underhållas och ändamålsenligt ställas till användarnas förfogande för att säkra universitetets gemensamma informationsförsörjning. Informationsresurserna ska utvecklas och bevaras mot bakgrund av ett nationellt och internationellt ansvar. Digitaliseringstakten av samlingarna ska öka för forskningens och allmänhetens nytta.

Därför ska biblioteket:

- prioritera förvärv av digitala resurser och utvecklande av digitala arbetssätt
- säkra tillgången till nödvändiga och svårersättningsbara fysiska samlingar
- i samarbete med fakulteterna utveckla en samlings- och bevarandepolicy som utgår från såväl dagens som morgondagens behov
- bedriva omfattande digitalisering av unikt och svåråtkomligt material
- öppna forskningsmöjligheter genom att göra samtliga kataloger digitalt sökbara
- förbättra tillgången till digitala kataloger och samlingar genom utvecklad metadata
- när så kan ske tillhandahålla kurslitteratur i digital form
- säkra den långsiktiga tillgången till unikt och värdefullt fysiskt material genom kunskaps- och kompetensuppbyggnad, säkerhetsarbete och konservering
- vidareutveckla ändamålsenliga flöden i hanteringen av fysiskt material

3.2 Interaktion

Nära interagera med och understödja forskning och utbildning i syfte att öka kvaliteten

Mål: Universitetsbiblioteket ska vara en integrerad del av Uppsala universitet och genom specialkompetens och tillhandahållande och tillgängliggörande av informationsresurser bidra till forskning och utbildning på högsta nivå. Samarbetet inom universitetet och samverkan med det omgivande samhället ska ske välintegrerat och under ständig utveckling.

Därför ska biblioteket:

- i samspel med fakulteterna utveckla och genomföra kurser och utbildningsinsatser fysiskt och via e-lärande vad gäller digitala färdigheter och medie- och informationskompetens
- medverka i universitetets pedagogiska utvecklingsarbete
- erbjuda stöd inom digitala humaniora
- tydliggöra kulturarvssamlingarnas betydelse som forsknings- och undervisningsresurs
- möta lärare, forskare, studenter och allmänhet genom att anordna utställningar, evenemang, workshops, mottagningar och visningar, seminarier och föreläsningar
- inom området medie- och informationskompetens skapa resurser och stöd för digitala färdigheter och laborativ forsknings- och studieverksamhet
- skapa förutsättningar för biblioteksrelaterade utvecklingsprojekt och forskningsnära biblioteksverksamhet
- bidra till universitetets utveckling genom att delta i och sprida kunskap om den internationella utvecklingen av bibliotekssektorn

3.3 Publicering

Genom publiceringsverksamhet och vetenskaplig kommunikation tillgängliggöra och sprida kunskap om universitetets forskning och bibliotekets samlingar

Mål: Universitetsbiblioteket ska främst digitalt samla, sprida och tillgängliggöra kunskap om universitetets vetenskapliga produktion genom Open Access och Open Science. Biblioteket ska vara en ledande aktör och en integrerad del i en nationell forskningsinfrastruktur.

Därför ska biblioteket:

- vidareutveckla DiVA som plattform för fulltexter och kvalitetssäkrad forskningsinformation
- vidareutveckla Alvin som plattform för digitalt tillgängliggörande av universitetets kulturarvsamlingar och övriga samlingar
- i alla lägen eftersträva Open Access-publicering, även av material som också trycks
- verka för att vetenskaplig produktion görs fritt tillgänglig genom Open Access, Open Science; tillgängliggörandet ska ske kostnadseffektivt
- aktivt stödja forskare genom att göra deras forskning känd genom olika kommunikationskanaler och ge vägledning kring publiceringsvägar, forskningsdata och bibliometri
- sprida och marknadsföra universitetets doktorsavhandlingar och ACTA-skrifter både digitalt och i pappersform

3.4 Platsskapande

Skapa stimulerande platser för studier, forskning och utveckling av digitala färdigheter, samt säkra väl anpassade magasin för samlingarna

Mål: Universitetsbiblioteket ska utnyttja sina unika förutsättningar och skapa stimulerande, kreativa och tillgängliga platser för forskning, studier och bildning. Användarnas varierande behov ska tillgodoses och vikt läggs vid digitalt utrustade lär- och forskningsmiljöer. Bibliotekets lokaler ska vara disciplinövergripande och neutrala mötesplatser.

Därför ska biblioteket:

- maximera nyttan av biblioteksmiljöerna genom god samordning
- erbjuda effektiva studiemiljöer i biblioteks lokaler som är trygga, flexibla, tekniskt välutrustade, sociala och funktionella
- ha öppettider som svarar mot användarnas behov
- tydliggöra rollen som mötesplats i universitetets omvärldsarbete, representation och relationsskapande
- skapa kostnadseffektiva och säkra magasin
- stärka säkerhetsarbetet, inte minst genom översyner av rutiner och tekniska system.
- tydliggöra ansvaret för studieplatser i förhållande till intendenturerna

4 Förutsättningar för att uppnå målen och strategierna

Effektivt resursutnyttjande, medarbetarnas delaktighet samt verkningsfull kommunikation

Mål: Samarbete, enhetliga processer och gemensamma förhållningssätt ska bidra till en effektiv verksamhet. Arbetsmiljön ska vara god och universitetsbiblioteket en attraktiv arbetsplats där en förändrings- och utvecklingsinriktad personal har bästa tänkbara kompetens. För att stärka samhällsrelevansen och skapa nya möjligheter för nyttiggörande inom forskning och utbildning ska bibliotekets tjänster och samlingar synliggöras.

Därför ska biblioteket:

- delta i nationella infrastrukturella samarbeten och bidra till rationaliseringar
- i samarbete med hela universitetet bidra till effektiv utveckling och förvaltning av IT-system som stödjer verksamheten och att underhålla en egen drivande IT-organisation för drift och utveckling av tjänster där så är motiverat
- verka för att långsiktiga basanslag ska kompletteras med externa intäkter i form av sålda tjänster, utvecklingsprojekt och donerade medel.
- ha en aktiv roll i fund- och friendraising-satsningar
- aktivt söka medel för utvecklingsprojekt och forskningsnära biblioteksverksamhet
- rekrytera och kompetensutveckla medarbetare med universitetets forsknings- och utbildningsstrategier för ögonen
- ha ett tydligt ledarskap med väldefinierade roller
- ha en internkultur kännetecknad av samarbete och helhetssyn baserad på delaktighet, kompetensutveckling, serviceanda och ansvarstagande utifrån universitetets värdegrund
- bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete präglat av kvalitet och omsorg
- kommunicera hur biblioteket kommer till nytta inom universitetet och i samhället